

RAPORT Z RYNKU

Szanowni Państwo,

Z nieukrywaną przyjemnością oddajemy w Państwa ręce jubileuszowy, setny już numer „Raportu z rynku CO₂”. Od ponad 8 lat istnienia naszego miesięcznika dostarczamy Państwu bieżących i kompleksowych informacji nie tylko o tym, co się wydarzyło i wydarzy w europejskim systemie EU ETS, ale również o uwarunkowaniach polityki klimatycznej na świecie, innych rynkowych systemach redukcji emisji, czy też o rozwoju technologii służących redukcji emisji. W tym miejscu chciałbym podziękować całemu Zespołowi redakcyjnemu i wszystkim swoim współpracownikom, którzy z pasją i determinacją tworzą od wielu lat „Raport z rynku CO₂”. Nasz zespół autorski codziennie pracował nad tym, aby w kolejnych numerach pojawiały się nowe, ciekawe treści, które mamy nadzieję stanowią dla Państwa cenne źródło informacji. Bardzo doceniamy Państwa dotychczasowe zainteresowanie i jednocześnie chcielibyśmy zapewnić, że będzie to dla nas stanowić motywację do dalszej pracy i rozwoju naszych publikacji. Bezprecedensowe wyzwania jakie przed nami stoją dotyczące budowy zeroemisyjnej gospodarki UE do 2050 r. coraz bardziej poszerzają obszary, w których konieczne jest zintensyfikowanie działań redukcyjnych. Rzetelna wiedza i wysokiej jakości informacja w tym zakresie jest i będzie niezbędnym elementem osiągnięcia przez nas wszystkich sukcesu. Od tego numeru Raport z rynku CO₂ będziemy wydawać dla Państwa w nowej odsłonie graficznej. Wyrażamy głęboką nadzieję, że nasz miesięcznik, jak i szykowany przez nas nowy kwartalnik będą cieszyły się, co najmniej takim samym zainteresowaniem z Państwa strony, jak nasze dotychczasowe publikacje. Zachęcamy Wszystkich do lektury!

Paweł Mzyk, Z-Ca Dyrektora IOŚ-PIB, Kierownik KOBIZE

Zespół Redakcyjny:

Redaktor naczelny: Robert Jeszke

Zastępca Redaktora: Sebastian Lizak

Zespół: Monika Sekuła, Eugeniusz Smol, Aneta Tylka, Izabela Zborowska, Zbyszko Pisarski, Marta Rosłaniec, Maciej Pyrka, Marzena Chodor, Agnieszka Gałań, Jerzy Janota-Bzowski

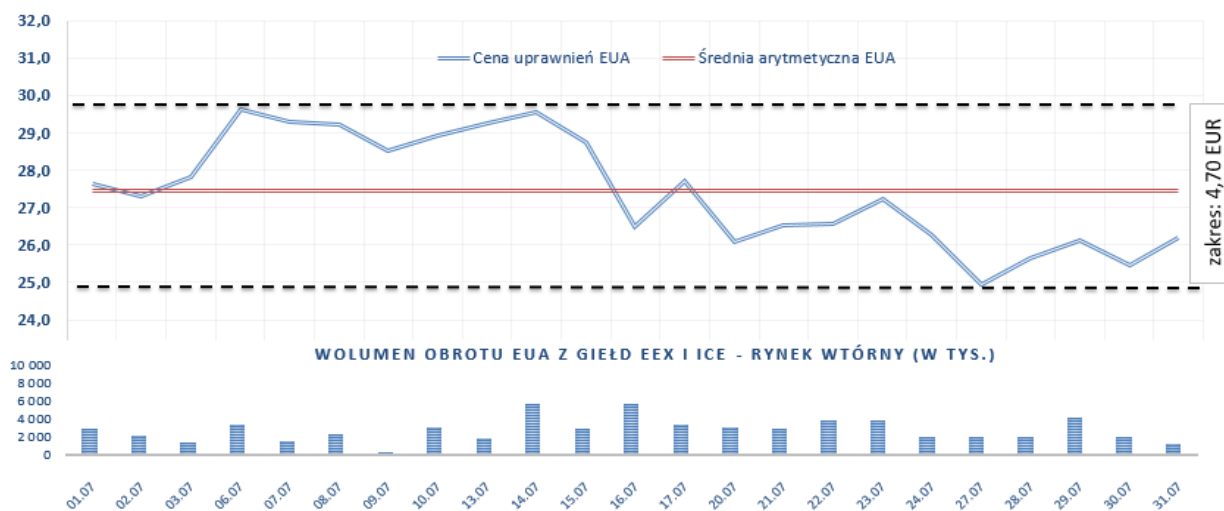
Współpraca (2012-2020): Maciej Okrasa, Wojciech Jaworski, Sylwia Waśniewska, Anna Serzysko, Piotr Dombrowicki, Joanna Bukowska, Paweł Maliński, Jacek Kołoczek, Igor Tatarewicz, Maciej Cygler, Przemysław Chrzan, Tomasz Majchrzak, Izabela Tobiasz, Anna Sosnowska, Agata Bator, Agnieszka Patoka-Janowska, Joanna Żabicka, Konrad Łuczak, Piotr Świąt, Piotr Lipka, Paweł Kondrat, Tomasz Chruszczow, Piotr Zacharski

Tabela 1. Notowania cen uprawnień EUA, EUAA oraz jednostek CER na rynku kasowym (spot) oraz terminowym („ICE EUA Futures Dec” dla lat 2020-2026) w dniach od 30 czerwca do 31 lipca 2020 r.

Ceny uprawnień EUA (w EUR)								
data	spot	Dec20	Dec21	Dec22	Dec23	Dec24	Dec25	Dec26
31-lip-20	26,21	26,28	26,64	27,22	27,87	28,60	29,33	30,06
30-cze-20	26,90	26,97	27,27	27,68	28,16	28,60	29,04	29,48
zmiana	-2,57%	-2,56%	-2,31%	-1,66%	-1,03%	0,00%	1,00%	1,97%
Ceny uprawnień lotniczych EUAA (w EUR)								
data	spot	Dec20	Dec21	Dec22	Dec23	Dec24	Dec25	Dec26
31-lip-20	25,39	25,48	X	X	X	X	X	X
30-cze-20	26,08	26,17	X	X	X	X	X	X
zmiana	-2,65%	-2,64%	X	X	X	X	X	X
Ceny jednostek CER (w EUR)								
data	spot	Dec20	Dec21	Dec22	Dec23	Dec24	Dec25	Dec26
31-lip-20	0,29	0,28	X	X	X	X	X	X
30-cze-20	0,32	0,24	X	X	X	X	X	X
zmiana	0,00%	3,70%	X	X	X	X	X	X

Źródło: opracowanie własne KOBIZE na podstawie www.barchart.com

Wykres 1. Dzielne ceny zamknięcia transakcji uprawnieniami EUA oraz poziom wolumenu na rynku spot giełd EEX oraz ICE w lipcu 2020 r. [w EUR]

Źródło: Opracowanie własne KOBIZE na podstawie danych z giełd EEX oraz ICE

Analiza kształtowania się poziomu cen jednostek EUA/EUAA i CER na rynku wtórnym w lipcu¹

Rynek uprawnień EUA coraz częściej w ostatnim czasie charakteryzuje duża zmienność cen. W lipcu po raz kolejny ich zakres od minimum (24,93 EUR) do maksimum (29,63 EUR) był znaczący i wyniósł 4,70 EUR (dla porównania w czerwcu powyżej 6 EUR). W dobie pandemii koronawirusa panuje duża zmienność na niemalże wszystkich rynkach finansowych na świecie, a rynek uprawnień nie jest na tym polu wyjątkiem.

Lipiec rozpoczął się od bardzo mocnych wzrostów cen uprawnień EUA. Najpierw rynek przełamał cenę 27 EUR, ale później nie potrafił się wybić ponad poziom prawie 30 EUR. Cena uprawnień na poziomie 29,63 EUR w dniu 6 lipca, była maksymalną ceną uzyskaną za uprawnienia w tym miesiącu. Opublikowanie przez KE zaktualizowanego kalendarza aukcji, w którym zapowiedziano sprzedaż (od 16 lipca) dodatkowych 50 mln uprawnień EUA w ramach tzw. monetyzacji (spieniężenia) Funduszu Innowacyjnego (FI) nie zachwiało rynkiem i nie zmniejszyło wzrostu cen. Później nastąpiła niewielka korekta spadkowa do poziomu 28,54 EUR wywołana najprawdopodobniej realizacją

zysków przez inwestorów. W dniu 14 lipca ceny uprawnień EUA znów oscylowały w okolicach 30 EUR, jednak ponownie kupującym nie udało się sforsować tego poziomu (choć na rynku kontraktów terminowych osiągnięto rekordowy poziom 30,8 EUR – nienotowany od kwietnia 2006 r.). W trakcie kolejnych 2 tygodni nastąpiła bardzo głęboka korekta spadkowa, która zepchnęła ceny w okolice poniżej 25 EUR. Przyczyną spadków mogła być większa podaż uprawnień na aukcji (monetyzacja FI) oraz słabość pozostałych rynków (surowców i akcji na świecie). Miesiąc zakończył się wzrostem cen do poziomu 26,21 EUR, w czym dzień wcześniej nie przeszkodziły nawet rekordowo słabe dane o PKB w UE i USA (spadek PKB r/r o 14,4% i 9,5%²).

Statystycznie, uprawnienia EUA w lipcu 2020 r. straciły na wartości 2,57% (licząc od dnia 30 czerwca br.). Średnia arytmetyczna cena EUA oraz CER z 23 transakcyjnych dni lipca wyniosła odpowiednio 27,45 EUR oraz 0,29 EUR. Łączny wolumen obrotów uprawnień EUA na rynku spot giełd ICE oraz EEX wyniósł blisko 62,12 mln, natomiast wolumen jednostek CER - ok. 0,16 mln.

¹ Opracowano na podstawie informacji i danych publikowanych przez m.in. giełdy ICE, EEX oraz Thomson Reuters.

² <https://businessinsider.com.pl/finanse/makroekonomia/spadek-pkb-w-ue-w-ii-kw-2020-wiekszy-niz-w-usa-prawdziwa-katastrofa-w-hispanii/qedtbst>

Najważniejsze wydarzenia rynkowe w lipcu 2020 r.:

1. Giełda EEX opublikowała zaktualizowany kalendarz aukcji uprawnień EUA na 2020 r. Aktualizacja uwzględnia korektę z tytułu działania rezerwy MSR w okresie od września do grudnia 2020 r., czego dokonano na podstawie informacji o liczbie uprawnień w obiegu z dnia 8 maja 2020 r. (oznacza to, że działanie rezerwy MSR zostało uwzględnione w całym 2020 r.). W kalendarzu uwzględniono również rozpoczęcie (od 16 lipca br.) sprzedaży 50 mln uprawnień w ramach Funduszu Innowacyjnego³. Więcej informacji można znaleźć w czerwcowym [Raporcie z rynku](#). **(1 lipca)**
2. Niemcy rozpoczęły Prezydencję w Radzie UE i przez kolejne pół roku w okresie od lipca do grudnia 2020 r. będą koordynowały prace UE. Jednym z głównych tematów prac przewidzianych podczas prezydencji niemieckiej są kwestie dotyczące przyszłej polityki klimatycznej UE. Wśród głównych elementów, które będą podlegały negocjacjom w następnym półroczu znajduje się m.in. projekt nowego Prawa Klimatycznego (ang. *European Climate Law*⁴), którego pierwszy projekt został zaprezentowany w marcu br. Uzupełniony projekt prawa klimatycznego wraz z propozycją zwiększania celu redukcji emisji w UE do 2030 r. ma zostać przedstawiony przez KE we wrześniu br.⁵ **(1 lipca)**
3. Obie izby parlamentu niemieckiego zatwierdziły ustawę, która przewiduje zamknięcie ostatniej elektrowni węglowej w Niemczech do 2038 r. Plan ten jest jednym z elementów transformacji, która ma na celu dążenie do całkowitego pokrycia potrzeb energetycznych Niemiec ze źródeł odnawialnych. Niemcy zobowiązały się również do wycofania się z energetyki jądrowej do końca 2022 r.⁶ **(3 lipca)**
4. KE w komunikacie poinformowała o pierwszym zaproszeniu do składania wniosków w celu uzyskania dofinansowania w ramach Funduszu Innowacyjnego (FI). Środki na inwestycje będą pochodzić z aukcji uprawnień EUA, a Fundusz Innowacyjny ma finansować nowe przełomowe technologie w zakresie energetyki odnawialnej, energochłonnych gałęzi przemysłu, magazynowania energii oraz wychwytywania, wykorzystywania i składowania dwutlenku węgla (ang. *Carbon Capture and Storage*). UE ma zainwestować 1 mld EUR w obiecujące, gotowe do wprowadzenia na rynek projekty, takie jak czysty wodór lub inne rozwiązania niskoemisyjne dla energochłonnych gałęzi przemysłu, takich jak stal, cement i chemikalia.⁷ **(3 lipca)**
5. Komisja Rozwoju Regionalnego w PE przy 27 głosach za, 7 głosach przeciw i 8 wstrzymujących się zatwierdziła utworzenie Funduszu Sprawiedliwej Transformacji FST (ang. *Just Transition Fund*)⁸. Było to pierwsze głosowanie w tej sprawie w PE dotyczące Europejskiego Zielonego Ładu (ang. *European Green Deal*). Posłowie opowiedzieli się m.in. za utworzeniem nowego mechanizmu zielonego nagradzania (ang. *Green Rewarding Mechanism*) oraz za zwiększeniem zakresu i poziomu finansowania nowego funduszu. W odniesieniu do alokacji środków finansowych europosłowie opowiedzieli się za zwiększeniem budżetu przyznanego z wieloletnich ram finansowych na lata 2021-2027. Nowy mechanizm *Green Rewarding Mechanism* ma umożliwić alokację 18% całkowitych zasobów FST w zależności od szybkości, z jaką państwa czł. będą redukować emisje gazów cieplarnianych w stosunku do ich ostatniego średniego PKB. Fundusz FST powinien skupić się

³https://www.eex.com/en/newsroom/detail?tx_news_pi1%5Baction%5D=detail&tx_news_pi1%5Bcontroller%5D=News&tx_news_pi1%5Bnews%5D=3416cHash=d4fc86df8498f3a8b24d13f4d73eac12

⁴<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1588581905912&uri=CELEX:52020PC0080>

⁵https://ec.europa.eu/clima/policies/eu-climate-action/law_en

⁶<https://globalnews.ca/news/7137063/germany-coal-phase-out/>

⁷https://ec.europa.eu/clima/news/boosting-eu-green-recovery-commission-invests-1-billion-innovative-clean-technology_en

⁸W dniu 14 stycznia 2020 r. Komisja opublikowała wniosek ustawodawczy dotyczący Funduszu Sprawiedliwej Transformacji (FST), którego celem jest pomoc najbardziej dotkniętym regionom w złagodzeniu społeczno-gospodarczych skutków transformacji. Pod koniec maja 2020 r. KE zaproponowała znaczne zwiększenie zasobów Funduszu w zmienionym wniosku (łącznie 44 mld EUR w cenach bieżących).

w szczególności na kwestiach społecznych i prowadzić do tworzenia miejsc pracy, a działania wspierane przez fundusz mają objąć swoim zakresem również m.in.: mikroprzedsiębiorstwa, zrównoważoną turystykę, infrastrukturę społeczną, uczelnie i publiczne instytucje badawcze, technologie magazynowania energii, niskoemisyjne ciepłownictwo komunalne, inteligentną i zrównoważoną mobilność, innowacje cyfrowe, projekty walki z ubóstwem energetycznym, a także kulturę, edukację. Dodatkowo w odniesieniu do regionów w dużym stopniu uzależnionych od wydobycia i spalania węgla kamiennego, brunatnego, łupków bitumicznych lub torfu europosłowie proponują odstępstwo dla inwestycji związanych z gazem ziemnym. Głosowanie nad projektem sprawozdania i udzielenie mandatu do negocjacji międzyinstytucjonalnych oczekiwane jest podczas wrześniowego posiedzenia PE⁹. **(6 lipca)**

6. Podczas posiedzenia Komisja Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności w PE (ang. ENVI) odbyło się głosowanie w sprawie przedstawionej przez KE propozycji zmiany unijnego systemu monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji CO₂ z transportu morskiego („rozporządzenie MRV”) i dostosowania go do nowych zobowiązań Międzynarodowej Organizacji Morskiej (ang. IMO) w zakresie monitorowania emisji za 2019 r. i raportowania w 2020 r. Komisja ENVI w głosowaniu (62 głosy za, 3 przeciw i 13 wstrzymujących się) przyjęła wniosek legislacyjny, ale opowiedziała się za zwiększeniem poziomu ambicji i włączeniem emisji CO₂ z sektora morskiego do EU ETS w celu obniżenia emisyjności transportu morskiego¹⁰. Komisja ENVI opowiedziała się również za wprowadzeniem wiążących wymagań dla przedsiębiorstw żeglugowych, tak aby zmniejszyć ich

średnią roczną emisję CO₂, o co najmniej 40% do 2030 r. Ponadto zaapelowano o utworzenie specjalnego *Funduszu Oceanicznego* (ang. Ocean Fund) w okresie od 2023 do 2030 r. Fundusz ten miałby być finansowany z przychodów ze sprzedaży uprawnień do emisji na aukcjach w ramach EU ETS, w celu zwiększenia efektywności energetycznej statków i wspierania inwestycji w innowacyjne technologie i infrastrukturę (np. paliwa alternatywne i „zielone porty” w celu dekarbonizacji sektora transportu morskiego). Zgodnie z propozycją 20% środków z funduszu ma zostać przeznaczonych na ochronę, odbudowę i skuteczne zarządzanie ekosystemami morskimi dotkniętymi globalnym ociepleniem. Przyjęcie przez Parlament Europejski i dalsze negocjacje z państwami czł. oczekiwane jest we wrześniu br.¹¹ **(8 lipca)**

7. KE poinformowała w komunikacie, że przyjęła zasady dotyczące funkcjonowania Funduszu Modernizacyjnego FM (ang. *Modernisation Fund*), który ma wspierać 10 państw członkowskich UE¹² w ich przejściu do neutralności klimatycznej poprzez pomoc w modernizacji ich systemów energetycznych i poprawę efektywności energetycznej. Fundusz Modernizacyjny ma zostać zasilony ok. 14 mld EUR pochodzącymi z systemu EU ETS ze sprzedaży uprawnień do emisji na aukcjach w okresie 2021 - 2030 (w zależności od ceny uprawnień do emisji). Każde państwo członkowskie będące jego beneficjentem ma własną część uprawnień do wykorzystania w ramach Funduszu Modernizacyjnego. Fundusz ten jest jednym z głównych instrumentów finansowych Europejskiego Zielonego Ładu w ramach tzw. *European Green Deal Investment Plan*. Fundusz zostanie

⁹<https://www.europarl.europa.eu/news/pl/press-room/20200703IPR82625/just-transition-in-eu-regions-support-to-people-economy-and-environment>

¹⁰Transport morski pozostaje jedynym sektorem, który nie został zobowiązany do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych przez UE. Emisje z żeglugi szacowane są na około 2-3% całkowitych emisji gazów cieplarnianych.

¹¹<https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20200703IPR82633/shipping-industry-must-contribute-to-climate-neutrality-say-meps>

¹²Państwa członkowskie, które skorzystają z funduszu modernizacyjnego to Bułgaria, Chorwacja, Czechy, Estonia, Węgry, Łotwa, Litwa, Polska, Rumunia i Słowacja.

uruchomiony w styczniu 2021 r. Więcej w dalszej części raportu.¹³ **(9 lipca)**

8. Na wspólnej platformie aukcyjnej giełdy EEX odbyła się pierwsza aukcja, na której sprzedano część z puli 50 mln uprawnień EUA przeznaczonych do sprzedaży w 2020 r., z których środki zostaną przeznaczone na przedsięwzięcia w ramach Funduszu Innowacyjnego¹⁴. Cena rozliczenia aukcji wyniosła 28,13 EUR za uprawnienie EUA¹⁵. **(16 lipca)**
9. Szefowie państw i rządów podczas nadzwyczajnego Szczytu Rady Europejskiej osiągnęli porozumienie w sprawie finansowania przyszłego długoterminowego budżetu UE na lata 2021-2027 (ang. *Multiannual Financial Framework*) oraz Pakietu Odbudowy (ang. *Recovery Package*). Całościowy pakiet środków finansowych wyniesie 1 824,3 mld EUR, z czego w ramach wieloletnich ram finansowych dostępnych będzie 1 074,3 mld EUR, a z Funduszu Odbudowy 750 mld EUR (390 mld EUR mają stanowić dotacje, a 360 mld EUR pożyczki¹⁶). Pozyskane środki będą przeznaczone na przewyżczenie wyzwań wynikających z pandemii Covid-19 oraz na wsparcie transformacji ekologicznej i cyfrowej. Zgodnie z ustaleniami 30% łącznych wydatków z wieloletnich ram finansowych i instrumentu *Next Generation EU* będzie przeznaczonych na projekty klimatyczne. Dalsze negocjacje będą prowadzone w PE. Więcej w dalszej części raportu.¹⁷ **(17 – 21 lipca)**
10. Rząd Wielkiej Brytanii opublikował szczegółowe informacje na temat poziomu, na jakim zostałyby ustalony podatek węglowy (ang. *carbon tax*), gdyby ta opcja została wybrana po wyjściu w przyszłym roku Wielkiej Brytanii z unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS). Zgodnie z dokumentem opublikowanym przez BEIS¹⁸ celem ma być utrzymanie ciągłości ceny emisji dwutlenku węgla

płatonej przez brytyjskie firmy poprzez oparcie podatku wprowadzonego w latach 2021 – 2022 na średniej cenie kontraktów terminowych na grudzień 2021 r. i grudzień 2022 r. Wielka Brytania planuje również wprowadzić pewną elastyczność cenową – podatek mógłby być podnoszony lub obniżany powyżej lub poniżej średniej rynkowej w zależności od sytuacji. Powyższa elastyczność ma na celu przede wszystkim ochronę brytyjskiego przemysłu przed ponoszeniem wyższych kosztów emisji dwutlenku węgla niż konkurenci w UE.¹⁹ **(22 lipca)**

11. Posłowie PE przegłosowali 465 głosami za, 150 przeciw i 67 wstrzymującymi się od głosu rezolucję w sprawie braku akceptacji stanowiska odnośnie uzgodnionego przez Radę Europejską porozumienia w sprawie przyszłych wieloletnich ram finansowych na lata 2021 - 2027 oraz Pakietu Odbudowy. Eurodeputowani opowiedzieli się za wprowadzeniem zmian do przedstawionego przez Radę UE porozumienia w sprawie przyszłego finansowania wskazując m.in. na zbyt duże cięcia w budżecie długoterminowym szczególnie dotyczącego dotacji oraz programów długoterminowych. W tym zakresie PE wskazał również, że brak uzgodnień w sprawie nowych źródeł dochodów i reformy systemu zasobów własnych UE (gdzie jedną z propozycji było m.in. przekierowanie części przychodów z systemu EU ETS z poziomu państw czł. do budżetu UE) nie pozwoliło na przyjęcie przez PE tak zaproponowanego budżetu. Eurodeputowani domagają się wprowadzenia w nim odpowiednich zmian. Dalsze negocjacje w tej sprawie mają być prowadzone przez Radę UE do końca października 2020r.²⁰ **(23 lipca)**

¹³ https://ec.europa.eu/clima/news/financing-energy-transition-commission-puts-14-billion-fund-modernise-energy-sectors_en

¹⁴ https://ec.europa.eu/clima/policies/innovation-fund_en

¹⁵ <https://www.eex.com/en/market-data/environmental-markets/auction-market>

¹⁶ <https://www.consilium.europa.eu/pl/policies/the-eu-budget/long-term-eu-budget-2021-2027/>

¹⁷ <https://www.consilium.europa.eu/pl/meetings/european-council/2020/07/17-21/>

¹⁸ BEIS (ang.) - Departament Strategii Biznesowej, Energetycznej i Przemysłowej

¹⁹ <https://www.aresmedia.com/en/news/2125471-uk-presents-backup-carbon-tax-plan>

²⁰ <https://www.europarl.europa.eu/news/pl/press-room/20200722IPR83804/parlament-zaakceptuje-porozumienie-o-wrf-tylko-po-wprowadzeniu-ulepszen>

Kształtowanie się cen uprawnień EUA i EUAA na rynku pierwotnym

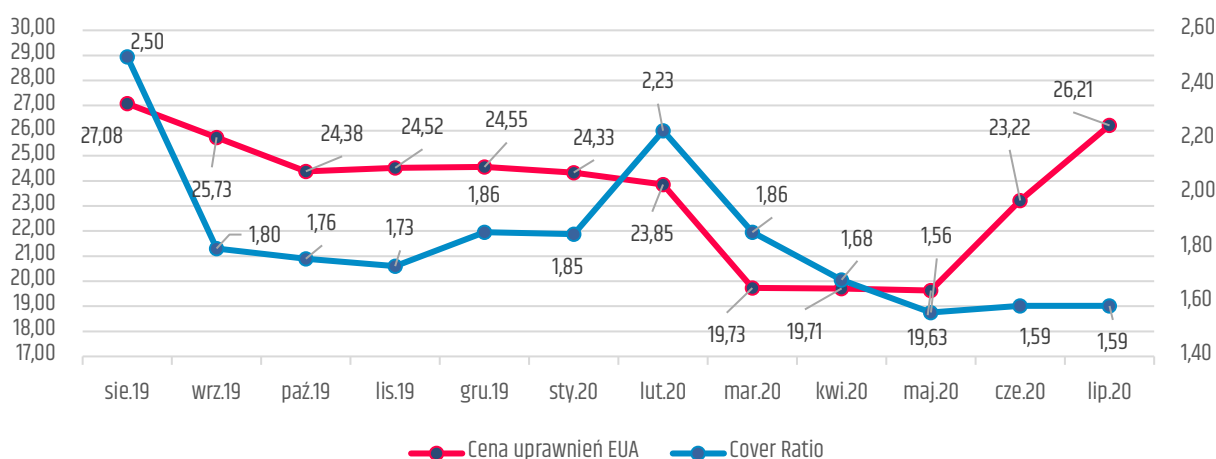
W lipcu, w ramach rynku pierwotnego, odbyły się 23 aukcje uprawnień EUA (21 na giełdzie EEX, 2 na giełdzie ICE), na których sprzedano blisko 80,73 mln uprawnień EUA, po średniej ważonej cenie 27,26 EUR (o 0,19 EUR poniżej średniej ceny spot z rynku wtórnego). Współczynnik popytu do podaży uprawnień (tzw. *cover ratio*) na wszystkich aukcjach EUA w lipcu wyniósł 1,59²¹. Należy zauważyć, że od blisko trzech miesięcy współczynnik popytu do podaży pozostaje na zbliżonym poziomie 1,53-1,56. W tym czasie ceny uprawnień EUA wzrosły o ponad 7,5 EUR. Można

to interpretować w ten sposób, że popyt na aukcjach nie jest skorelowany z cenami uprawnień EUA w ostatnim czasie.

Aukcje polskich uprawnień do emisji na platformie EEX

W dniach 1, 15 i 29 lipca 2020 r. giełda EEX, w imieniu Polski, przeprowadziła kolejne aukcje uprawnień EUA w 2020 r., na których sprzedano po 5,332 mln uprawnień EUA po cenie odpowiednio 26,88 EUR, 29,81 EUR oraz 25,96 EUR. Przychód do

Wykres 2. Średniomiesięczne ważne ceny uprawnień EUA osiągnięte na aukcjach (lewa oś) oraz współczynniki popytu do podaży – tzw. *cover ratio* (prawa oś) w okresie ostatniego roku.

Źródło: Opracowanie własne KOBIZE na podstawie danych z giełd EEX oraz ICE

Tabela 2. Statystyka aukcji polskich uprawnień EUA w lipcu 2020 r.

Aukcja PL w lipcu 2020 r.	Cena rozliczenia w EUR/EUA	Liczba oferowanych EUA	Przychód w EUR	Całkowite zapotrzebowanie na EUA	Cover ratio*	Liczba uczestników
1 lipca	26,88	5 332 000	143 324 160	9 905 000	1,86	19
15 lipca	29,81	5 332 000	158 946 920	6 180 000	1,16	20
29 lipca	25,96	5 332 000	138 418 720	8 309 000	1,56	20

* całkowite zapotrzebowanie na uprawnienia, zgłoszone przez uczestników aukcji podzielone przez liczbę oferowanych uprawnień

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EEX

²¹ Obliczono średni ważony współczynnik popytu do podaży, czyli stosunek wolumenu zleceń do wolumenu oferowanego na aukcji.

polskiego budżetu z tytułu tych trzech aukcji wyniósł łącznie ok. 440,69 mln EUR. Szczegółowe statystyki przedstawiono w tabeli 2.

W 2020 r. przedmiotem sprzedaży będzie w sumie ok. 130,104 mln polskich uprawnień EUA oraz 105,5 tys. polskich uprawnień EUAA (EUAA już sprzedano) uwzględniając redukcję uprawnień z tytułu

korekty MSR w okresie od września do grudnia 2020 r. na podstawie [decyzji 2015/1814](#). Wolumen uprawnień dla Polski zawiera również pulę [49,52 mln uprawnień EUA](#) z tytułu bezpłatnego przydziału uprawnień w ramach art. 10c dyrektywy EU ETS, które nie zostały przydzielone w obecnym okresie rozliczeniowym EU ETS (2013-2020).

Publikacja rozporządzenia wykonawczego w zakresie Funduszu Modernizacyjnego

W dniu 9 lipca 2020 r. Komisja Europejska opublikowała Rozporządzenie wykonawcze KE (UE) 2020/1001 *ustanawiające szczegółowe zasady stosowania dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do funkcjonowania funduszu modernizacyjnego wspierającego inwestycje w modernizację systemów energetycznych oraz poprawę efektywności energetycznej niektórych państw członkowskich*²². Celem wprowadzenia regulacji jest uszczegółowienie zasad funkcjonowania nowego funduszu przy równoczesnym uwzględnieniu zasad Europejskiego Zielonego Ładu oraz związanym z nim planem inwestycyjnym UE.

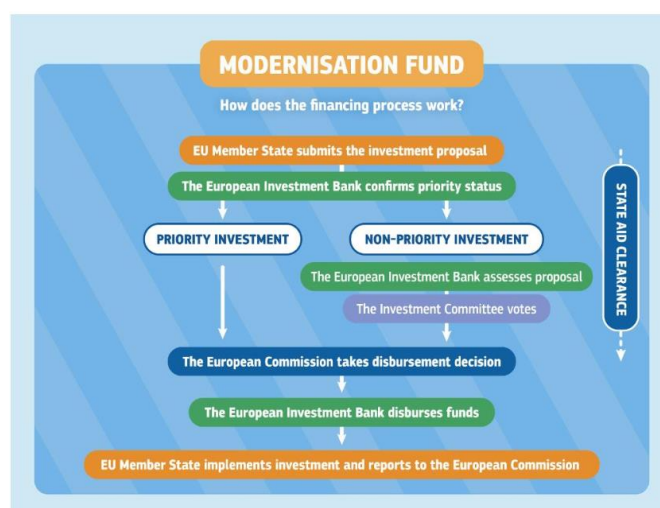
Fundusz Modernizacyjny jest nowym instrumentem finansowym przewidzianym w ramach działania systemu EU ETS w okresie 2021-2030. Dotyczące go regulacje opisuje art. 10d dyrektywy EU ETS oraz opublikowane w lipcu br. rozporządzenie Komisji. Środki finansowe dostępne w Funduszu Modernizacyjnym będą pochodzić ze sprzedaży 2% całkowitej puli uprawnień w EU ETS, co stanowi, uwzględniając Brexit, ok. 280 mln uprawnień EUA (wyliczenia KOBiZE). Uprawnienia będą sprzedawane w równych transzach w całym okresie 2021-2030, co jest istotne z punktu widzenia wielkości puli w EUR (tj. kursu EUA w poszczególnych latach okresu) oraz dostępności środków (brak spieniężenia całości środków na początku okresu będzie limitowało liczbę inwestycji, które mogą być sfinansowane od razu w 2021 r.).

Beneficjentami Funduszu Modernizacyjnego będzie 10 państw członkowskich (Czechy, Estonia, Słowacja, Litwa,

Łotwa, Polska, Chorwacja, Węgry, Rumunia i Bułgaria). Polska posiada największy udział w FM i otrzyma 43,41% wszystkich środków, co przełoży się na pulę ok. 122 mln uprawnień EUA (uwzględniając Brexit, szacunki KOBiZE).

Obszary priorytetowe, w których można otrzymać wsparcie z Funduszu to m.in.: odnawialne źródła energii, poprawa efektywności energetycznej, magazynowanie energii, modernizacja sieci energetycznych i sprawiedliwa transformacja w regionach górniczych. Mniej korzystne będzie finansowanie inwestycji spoza wykazu obszarów priorytetowych. Wysokość wsparcia na inwestycje spoza wykazu obszarów priorytetowych wynosi maksymalnie 70% kosztów kwalifikowanych, pod warunkiem, że pozostałe koszty zostaną pokryte ze środków

Rysunek 1. Przebieg procesu zatwierdzania projektów ramach Funduszu Modernizacyjnego.

Źródło: Komisja Europejska

²² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R1001&from=EN>

własnych. Dodatkowo konieczne będzie ich zatwierdzenie przez komitet inwestycyjny składający się z przedstawicieli dziesięciu państw członkowskich będących beneficjentami, a także przedstawicieli Komisji Europejskiej, Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) oraz trzech wybranych państw członkowskich niebędących beneficjentami. Zatwierdzone projekty będą musiały również przejść procedurę związaną z pomocą publiczną.

Rozporządzenie, które ze względu na swój charakter prawny jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich, dotyczy technicznych kwestii związanych z m.in.:

- procedurą zgłaszania i zatwierdzania inwestycji,
- wypłatą środków,
- pracą EBI,
- funkcjonowaniem komitetu inwestycyjnego,

- monitorowaniem i sprawozdawczością wszystkich podmiotów.

Schematyczny przebieg procesu zatwierdzania projektu w ramach finansowania z FM przedstawia rysunek nr 1.

Polska zaczęła już przygotowania do wdrażania Funduszu Modernizacyjnego. Na początku 2019 r. miały miejsce spotkania pomiędzy Komisją, sektorem, administracją rządową, których celem było wypracowanie priorytetów działań. Ponadto, zgodnie z projektem ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych²³, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) będzie podmiotem wdrażającym - odpowiedzialnym za krajową procedurę zarządzania środkami z Funduszu Modernizacyjnego. Planowany termin przyjęcia projektu ustawy przez Radę Ministrów to 3 kwartał 2020 r.

| Podatek graniczny CO₂ (ang. Carbon Border Adjustment Mechanism)

W dniu 22 lipca 2020 r. Komisja Europejska rozpoczęła konsultacje społeczne w sprawie inicjatywy, której celem jest utworzenie mechanizmu dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ (ang. *Carbon Border Adjustment Mechanism - CBAM*). Konsultacje społeczne zakończą się 28 października 2020 r. natomiast projekt stosownej dyrektywy, zgodnie z kalendarzem KE, zostanie przedstawiony w drugim kwartale 2021 r. Mechanizm CBAM ma pomóc w przejściu na bardziej ekologiczną i zrównoważoną gospodarkę wraz z reformą podatku energetycznego (ETD²⁴), mechanizmem sprawiedliwej transformacji i innymi inicjatywami wskazanymi w Europejskim Zielonym Ładzie²⁵. Zgodnie z zamierzeniami mechanizm CBAM powinien zmniejszyć ryzyko ucieczki emisji z UE do państw o mniej ambitnej polityce klimatycznej. Ucieczka emisji ma miejsce, gdy produkcja jest przenoszona do innych regionów (poza UE) o mniejszych ambicjach redukcyjnych lub gdy produkty UE są zastępowane importem o większej zawartości emisji GHG.

Mechanizm CBAM miałby zapewniać, że cena produktów importowanych do UE odzwierciedla koszt ponoszony przez rodzimych producentów za emisję GHG, wynikającą z uczestnictwa w EU ETS. Z legislacyjnego punktu widzenia istotne jest także, aby mechanizm CBAM był zgodny z zasadami Światowej Organizacji Handlu (WTO) i innymi zobowiązaniami międzynarodowymi UE. Obecnie ryzyko ucieczki emisji jest eliminowane poprzez bezpłatny przydział uprawnień dla sektorów objętych EU ETS i znajdujących się na liście zagrożonych ucieczką emisji - takich jak m.in.: stal, żelazo, cement, szkło. Dyrektywa w sprawie EU ETS przewiduje, że system ten będzie obowiązywał co najmniej do 2030 r. Ponadto, ponieważ koszt za emisję GHG jest wliczony w ceny energii elektrycznej, państwa czł. mają możliwość zrekompensowania niektórym sektorom energochłonnym wzrostu cen energii elektrycznej, pod warunkiem przestrzegania unijnych zasad pomocy państwa. KE coraz częściej przedstawia mechanizm CBAM, jako alternatywę

²³ <https://bip.kprm.gov.pl/kpr/bip-rady-ministrow/prace-legislacyjne-rm-i/prace-legislacyjne-rady/wykaz-prac-legislacyjnych/r894467727264.Projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-systemie-handlu-uprawnieniami-do-emisji-gazow.html>

²⁴ Energy Taxation Directive

²⁵ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_pl

dla obecnie wdrożonych środków przeciwdziałających ucieczce emisji w EU ETS.²⁶ Jednak nic nie stoi na przeszkodzie, aby mechanizmy te funkcjonowały równocześnie (tj. bezpłatny przydział uprawnień + rekompensaty dla sektorów energochłonnych + CBAM) pod warunkiem zachowania uczciwych zasad konkurencji.

Najbardziej rozpowszechnioną opcją CBAM jest podatek graniczny (cło) od emisji GHG. Podatek ten nakładany mógłby być na produkty z sektorów zagrożonych ucieczką emisji, czyli wysokoemisyjny i energochłonny przemysł. Mógłby również dotyczyć innych produktów powiązanych z sektorami znajdującymi się na liście zagrożonych ucieczką emisji. Istotną część prac w zakresie tworzenia podatku granicznego będzie polegała na wyborze sektorów/produktów objętych jego działaniem tak, aby zapewnić stosowanie podatku tam, gdzie ryzyko ucieczki emisji jest największe. Celem podatku granicznego byłoby zapewnienie, aby produkty importowane były obciążone ceną emisji GHG odpowiadającą cenie stosowanej w UE. Wśród pozostałych mechanizmów CBAM, jakie można zaproponować są:

- podatek akcyzowy odprowadzany przez dostawców towarów,
- podatek od emisji doliczany na poszczególnych etapach łańcucha dostaw towarów (wzorowany na VAT),
- włączenie importerów do EU ETS poprzez wprowadzenie wymogu umarzenia odpowiedniej liczby uprawnień do emisji.

Obecnie Centrum Analiz Klimatyczno-Energetycznych (CAKE) pracuje nad Raportem pt.: *Skutki wprowadzenia podatku granicznego od emisji GHG w warunkach zaostrożenia polityki klimatycznej UE*. We wspomnianym Raporcie przeanalizowano wpływ wprowadzenia podatku granicznego na gospodarki państw czł. UE. Publikacja Raportu planowana jest na koniec sierpnia/początek września br. Zgodnie ze wstępnymi wynikami Raportu podatek może mieć szereg pozytywnych efektów np. zwiększenie produkcji w sektorach objętych podatkiem (unikając

importu z państw trzecich o mniej ambitnych politykach klimatycznych). Dobrze zaimplementowany podatek graniczny powinien poprawić skuteczność polityk mających na celu przeciwdziałanie zmianom klimatycznym i przyczynić się do redukcji globalnych emisji. Będzie również promował przyjęcie przez partnerów handlowych UE podobnie ambitnych celów redukcyjnych emisji GHG. Dzięki podatkowi wygenerowane zostaną dodatkowe środki finansowe, które mogą zostać przeznaczone na cele klimatyczne. Zgodnie ze wstępną prognozą CAKE/KOBIZE, w 2030 r. łączne wpływy z podatku granicznego w państwach UE będą na poziomie ok. 7,61 mld EUR (w cenach stałych z 2011 r.) Co istotne w temacie finansów, w planie naprawczym Komisji w następstwie pandemii COVID-19 już wskazano, że ekologiczne zasoby własne mogą przyczynić się do finansowania przyszłego budżetu UE w celu pomocy państwom czł. po pandemii. Dlatego też należy spodziewać się, że w propozycjach dyrektywy dotyczącej mechanizmu CBAM mogą pojawić się zapisy kierujące część środków finansowych do wspólnego budżetu UE. Według prognozy CAKE/KOBIZE, udział Polski w generowaniu przychodów z podatku granicznego nie jest zbyt wysoki - ok. 5%. Udział ten jednak może ulec zmianie, jeżeli część przychodów z podatku granicznego zostanie skierowana do wspólnego budżetu UE i podzielona według zupełnie innego klucza, np. według obciążeń, jakie powoduje polityka klimatyczna lub przyszłych potrzeb inwestycyjnych.

Należy jednak zaznaczyć, że wdrożenie podatku granicznego nie ma jedynie pozytywnych aspektów i może powodować szereg zagrożeń m.in. przez fakt, że stanowi formę ochrony przemysłu na obszarze UE i w dłuższej perspektywie będzie prowadzić do mniej efektywnego wykorzystywania zasobów (kapitału i pracy). Dodatkowo może spowodować wzrost cen produktów konsumenckich, związanych z podstawowymi potrzebami, a także dodatkowe koszty administracyjne.

²⁶ Inception Impact Assessment, Ref. Ares(2020)1350037 - 04/03/2020). str. 1.

Najważniejsze informacje z innych systemów ETS

- ▶ **8 lipca** – Stan Wirginia (USA) oficjalnie przystąpił do Regionalnej Inicjatywy Gazów Ciepłarnianych RGGI (ang. *Regional Greenhouse Gas Initiative*). RGGI jest pierwszym, obowiązkowym systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów ciepłarnianych w Stanach Zjednoczonych, obejmującym sektor energetyczny 10 stanów środkowo-atlantyckich i północno-wschodnich. Włączenie Wirginii do systemu zwiększa wielkość emisji objętą systemem o prawie 30%. Rozporządzenie w Wirginii zostało pierwotnie sfinalizowane w kwietniu 2019 r., ale wdrażanie zostało zawieszono po sprzeciwie przeciwników programu. Wirginia po raz pierwszy zaczęła opracowywać przepisy systemu ETS w maju 2017 r. i ściśle współpracowała przy tym procesie z innymi stanami uczestniczącymi w RGGI. Stany uczestniczące w systemie RGGI dobrze oceniły założenia systemu ETS w Wirginii. Emisje zostaną ograniczone w 2021 r. do 27,2 Mt²⁷ CO₂, a następnie będą spadały o 3% rocznie, aż do uzyskania 19,6 Mt CO₂ w 2030 r. Środki uzyskane ze sprzedaży uprawnień na aukcjach będą kierowane m.in. do programów poprawy efektywności energetycznej dla gospodarstw domowych o niskich dochodach. [\[link\]](#)
- ▶ **10 lipca** – Chiny planują zwiększyć moc energetyki jądrowej do 70 GW w 2025 r. Na koniec 2019 r. Chiny posiadały całkowitą moc energii jądrowej na poziomie 48,7 GW i aby osiągnąć w 2025 r. 70 GW muszą uruchamiać od sześciu do ośmiu reaktorów jądrowych rocznie. Aktualnie w budowie jest 12 reaktorów jądrowych o łącznej mocy 12,24 GW, a planowane jest wybudowanie kolejnych 42 reaktorów o łącznej mocy 48,66 GW. [\[link\]](#)
- ▶ **10 lipca** – Francuska Wysoka Rada ds. Klimatu HCC (ang. *High Council on Climate*) oceniła obecne redukcje emisji gazów ciepłarnianych we Francji za niewystarczające. Emisje gazów ciepłarnianych w tym państwie spadły o 0,9% w 2019 r., podobnie jak w poprzednich latach i było dalekie od

oczekiwanego spadku o 3% w 2025 r. Cztery główne sektory będące źródłem emisji: transport (30%), rolnictwo, budownictwo i przemysł nie wykorzystały w pełni potencjału do zmniejszenia emisji w latach 2015-2018. Według HCC do działań związanych ze zmianami klimatu Francja powinna skoncentrować się na modernizacji budynków, inwestycjach w transport publiczny, poprawie efektywności energetycznej, magazynowaniu dwutlenku węgla w glebie w ramach LULUCF i na rozwoju energetyki odnawialnej. W kwietniu 2020 r. rząd francuski wydał dwa dekrety, wdrażające wieloletni plan energetyczny do 2028 r. oraz krajową strategię niskoemisyjną. We wrześniu 2019 r. parlament przyjął francuską *Strategię na rzecz energii i klimatu*, która opiera się na wyżej wspomnianych dwóch politykach. Francuska Strategia na rzecz energii i klimatu ma na celu osiągnięcie neutralności węglowej do 2050 r., zmniejszenie zużycia energii końcowej o 16,5% do 2028 r. (w porównaniu z 2012 r.), zmniejszenie zużycia paliw kopalnych o 40% do 2030 r. i zamknięcie ostatniej elektrowni węglowej do 2022 r. [\[link\]](#)

- ▶ **16 lipca** – Korea Południowa zaprezentowała swój *Nowy zielony ład* (ang. *Green New Deal*). Jego celem jest rozwój gospodarki niskoemisyjnej oraz rozwój samochodów elektrycznych i na paliwo wodorowe. Jego koszt jest oceniany na 61 mld USD. Korea Południowa dąży do zwiększenia liczby pojazdów elektrycznych poruszających się po drogach z 91 tys. pod koniec 2019 r. do 1,13 mln do 2025 r., a samochodów napędzanych wodorem z 5 tys. do 200 tys. W lipcu 2020 r., miasto Seul ogłosiło, że w 2035 r. zaprzestanie rejestracji pojazdów z silnikami spalinowymi, a do 2025 r. zamieni autobusy publiczne z silnikami spalinowymi na napędzane wodorem lub energią elektryczną. [\[link\]](#)

²⁷ Krótka tona, która się równa 0,91 metrycznej tony

- ▶ **17 lipca** – Sąd Okręgowy Wschodniego Okręgu Kalifornii (USA) orzekł, że powiązanie rynków emisji CO₂ w Kalifornii i Quebec (Kanada) jest zgodne z konstytucją i nie jest sprzeczne z polityką zagraniczną rządu federalnego. Ta decyzja może zachęcić do nowych powiązań między stanami USA i prowincjami Kanady. W październiku 2019 r. Departament Sprawiedliwości Stanów Zjednoczonych pozwał stan Kalifornia, w związku z jego systemem handlu uprawnieniami do emisji, uzasadniając, że powiązanie go z kanadyjską prowincją Quebec było niezgodne z konstytucją, ponieważ tylko rząd federalny ponosi wyłączną odpowiedzialność za politykę zagraniczną. Sąd Okręgowy orzekł, że Zachodnia Inicjatywa Klimatyczna WCI (ang. *Western Climate Initiative*), reprezentująca powiązane rynki emisji dwutlenku węgla w Kalifornii i Quebec nie jest sprzeczna z polityką zagraniczną rządu federalnego, ani z jego decyzją o wycofaniu się z Porozumienia paryskiego. Ustanowiony w 2013 r. kalifornijski system handlu uprawnieniami do emisji obejmuje sektor energetyczny, rafinerie, duże przemysłowe instalacje emitujące gazy cieplarniane i dostawców energii (dostarczających gaz, propan, olej napędowy i benzynę spalaną w mieszkaniach, obiektach handlowych i przemysłowych). Uprawnieniami do emisji można handlować na wolnym rynku. Są również sprzedawane na aukcjach na rynku pierwotnym. Już w 2013 r. Kalifornia połączyła swój system handlu uprawnieniami z systemem prowincji Kanady, Quebec. Pierwsza wspólna sprzedaż uprawnień na aukcji odbyła się w listopadzie 2014 r. Przez krótki czas z rynkami Kalifornii i Quebec była powiązana prowincja Ontario (Kanada), która jednak po zmianie rządu prowincji wycofała się z tego przedsięwzięcia w 2018 r. [\[link\]](#), [\[link\]](#)
- ▶ **17 lipca** – Urząd Nadzoru Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) zatwierdził plany norweskiego rządu dotyczące pomocy państwa dla sfinansowania instalacji wychwytywania i składowania dwutlenku węgla CCS (ang. *Carbon Capture and Storage*). Na zatwierdzony gigantyczny projekt wychwytywania dwutlenku węgla norweski rząd wyda 2,1 mld EUR. Środki zostaną przeznaczone na budowę

instalacji CCS w dwóch lokalizacjach: w cementowni w Brevik i w elektrowni przetwarzającej odpady na energię Fortum Oslo Varme. Wychwycone emisje zostaną następnie w postaci skroplonej przetransportowane na wybrzeże i rurociągami w morze, gdzie będą składowane pod dnem morskim. Ta druga część procesu będzie realizowana w ramach projektu Northern Lights, wspólnego przedsięwzięcia firm paliwowych Equinor, Shell i Total. W maju 2020 r. firmy paliwowe zdecydowały się zainwestować 630 mln EUR w projekt składowania CO₂, który będzie zlokalizowany w Øygarden w zachodniej Norwegii, i dzięki któremu będzie możliwe składowanie około 1,5 Mt CO₂ rocznie. Całkowity koszt projektu to 2,57 mld EUR, który pokryje koszty budowy i 10 lat eksploatacji. [\[link\]](#), [\[link\]](#)

- ▶ **28 lipca** – Według brytyjskiego operatora systemu przesyłowego energii National Grid, cel kraju, jakim jest osiągnięcie zerowej emisji CO₂ netto do 2050 r., będzie możliwy do osiągnięcia. Wielka Brytania w czerwcu 2019 r. przyjęła ustawę, w której zobowiązała się do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. Aby się z tego wywiązać, Wielka Brytania będzie musiała podłączyć co najmniej 40 GW nowej mocy w ciągu następnej dekady i budować 3 GW energii wiatrowej i 1,4 GW energii słonecznej każdego roku do 2050 r. Będzie też musiała zmniejszyć o połowę poziom spalania gazu oraz wdrożyć technologie produkcji wodoru i technologię wychwytywania i składowania dwutlenku węgla CCS na skalę przemysłową do 2030 r. Po wykonaniu tych działań brytyjski sektor energetyczny może osiągnąć ujemne emisje netto do 2033 r. Wykorzystanie instalacji CCS do wychwytywania emisji z elektrowni bioenergetycznej oznaczałoby, że energia elektryczna wytwarzana z bioenergii pozwoliłaby zaoszczędzić 62 Mt dwutlenku węgla do 2050 r., co odpowiada ok. 13% całkowitej emisji gazów cieplarnianych w Wielkiej Brytanii z 2019 r. W celu osiągnięcia neutralności do 2050 r. dodatkowo 80% gospodarstw domowych będzie musiało przesiąść się do pojazdów elektrycznych z inteligentnym ładowaniem, a energia potrzebna do ogrzania przeciętnego domu powinna spaść o 75%. [\[link\]](#), [\[link\]](#)

Polityka klimatyczna Nowej Zelandii

Po wyborach w Nowej Zelandii, które odbyły się we wrześniu 2017 r. premierem rządu przy poparciu Partii Zielonych została szefowa Partii Pracy Jacinda Ardern. Nowy rząd stawia sobie ambitne plany w zakresie polityki klimatycznej. W listopadzie 2019 r. Nowa Zelandia przyjęła ustawę o zmianie klimatu, mającą na celu ograniczenie emisji CO₂ netto do zera do 2050 r., dzięki czemu nowy cel w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych (GHG) do 2050 r. jest prawnie wiążący. W zakresie neutralności klimatycznej Nowa Zelandia dołącza do niewielkiej grupy państw, które ustanowiły terminy osiągnięcia tego celu tj.: Wielkiej Brytanii (do 2050 r.) Francji, Niemiec, Szwecji (do 2045 r.) i Norwegii (do 2030 r.). Emisje metanu pochodzące od zwierząt gospodarskich będą podlegały odmiennemu traktowaniu, ale będą musiały zostać zmniejszone o 10% do 2030 r., a do 2050 r. o 47%. Rząd planuje od 2035 r. produkować energię elektryczną w 100% ze źródeł odnawialnych. Ustawa powołała także Komisję ds. Zmian Klimatu odpowiedzialną za opracowanie tzw. mapy drogowej do 2050 r. i dokonywanie jej aktualizacji, co pięć lat. Następnym priorytetem rządu jest ustanowienie mechanizmów stopniowego wycofywania się z paliw kopalnych. Już dziś w Nowej Zelandii 85% energii pochodzi ze źródeł odnawialnych. Węgiel jest wykorzystywany głównie przez firmę mleczarską Fonterra, która wykorzystuje ponad połowę nowozelandzkiego węgla. Węgiel jest wykorzystywany przy produkcji mleka w proszku, a firma emituje ok. 2,2 Mt CO₂ rocznie. Firma Fonterra, w odpowiedzi na działania rządu w zakresie zmian klimatu, ogłosiła swoje zobowiązania do

zmniejszenia emisji z procesów technologicznych, opartych głównie na spalaniu węgla i gazu ziemnego oraz z transportu o 30% do 2030 r., a do 2050 r. o 100%. Dodatkowo rząd planuje sadzić 100 mln drzew rocznie, a flota samochodów rządowych ma w ciągu dekady stać się neutralna klimatycznie.

Po podpisaniu Protokołu z Kioto, Nowa Zelandia prowadziła szereg działań zapobiegających zmianom klimatu i w 2008 r., jako pierwsza w regionie Azji i Pacyfiku uruchomiła system handlu uprawnieniami do emisji ETS. W następnych latach dokonano w nim wiele zmian i obecnie w systemie NZ ETS obowiązuje system zniżek, bezpłatnych uprawnień, zwolnień i - co najważniejsze - nieograniczony dostęp do międzynarodowych jednostek offsetowych²⁸. Po 2012 r. firmy z Nowej Zelandii wykorzystywały dostęp do jednostek offsetowych i zakupiły bardzo dużą liczbę tanich jednostek z Ukrainy, wystarczającą do pokrycia 25% rocznej emisji kraju. W latach 90-tych Nowa Zelandia zbudowała wiele elektrowni zasilanych gazem, a dekadę później mieszkańcy kupili bardzo dużą liczbę samochodów. Nowa Zelandia ma więcej samochodów osobowych na mieszkańca niż Australia. Działania opisane powyżej spowodowały wzrost całkowitej emisji gazów cieplarnianych w 2017 r. o 22,7% w stosunku do 1990 r. W tabeli 3 i na wykresie 4 pokazano zmiany emisji w poszczególnych sektorach od 1990 r. do 2017 r. Emisje gazów cieplarnianych w Nowej Zelandii generują głównie sektory: energetyczny z transportem (41% emisji kraju w 2017 r.) oraz rolnictwo (48% emisji kraju). Przedstawiono to na wykresie 3.

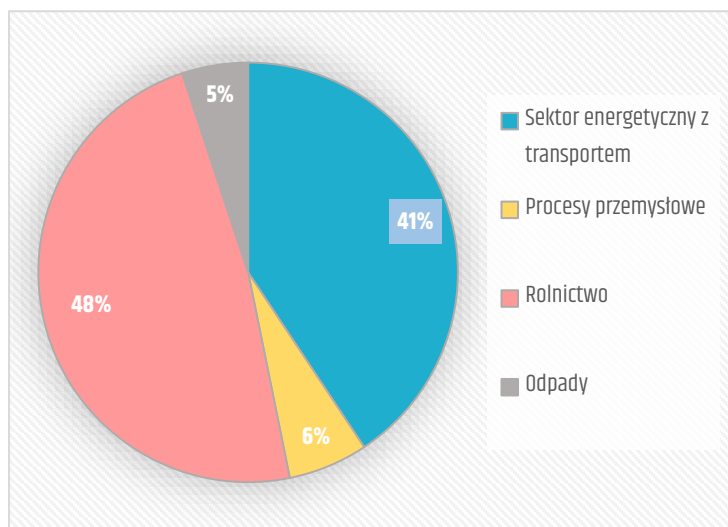
Tabela 3. Emisje gazów cieplarnianych Nowej Zelandii z podziałem na sektory w latach 1990 – 2017, w [Mt ekw. CO₂]

Sektory	1990	2000	2004	2012	2016	2017
Sektor energetyczny z transportem	24	30	33	33	31	33
Procesy przemysłowe	4	3	4	5	5	5
Rolnictwo	34	38	40	39	39	39
Odpady	4	4	4	4	4	4
Razem	66	76	81	81	79	81

²⁸ Źródło: opracowanie własne KOBIZE na podstawie *New Zealand's Greenhouse Gas Inventory 1990-2017* z 2019 r.

²⁸ Informacje o zmianach w systemie można znaleźć w raporcie z rynku nr 51 z czerwca 2016 r. oraz w nr 64 z lipca 2017 r.

Wykres 3. Udział poszczególnych sektorów w całkowitej emisji kraju w 2017 r., w [%]

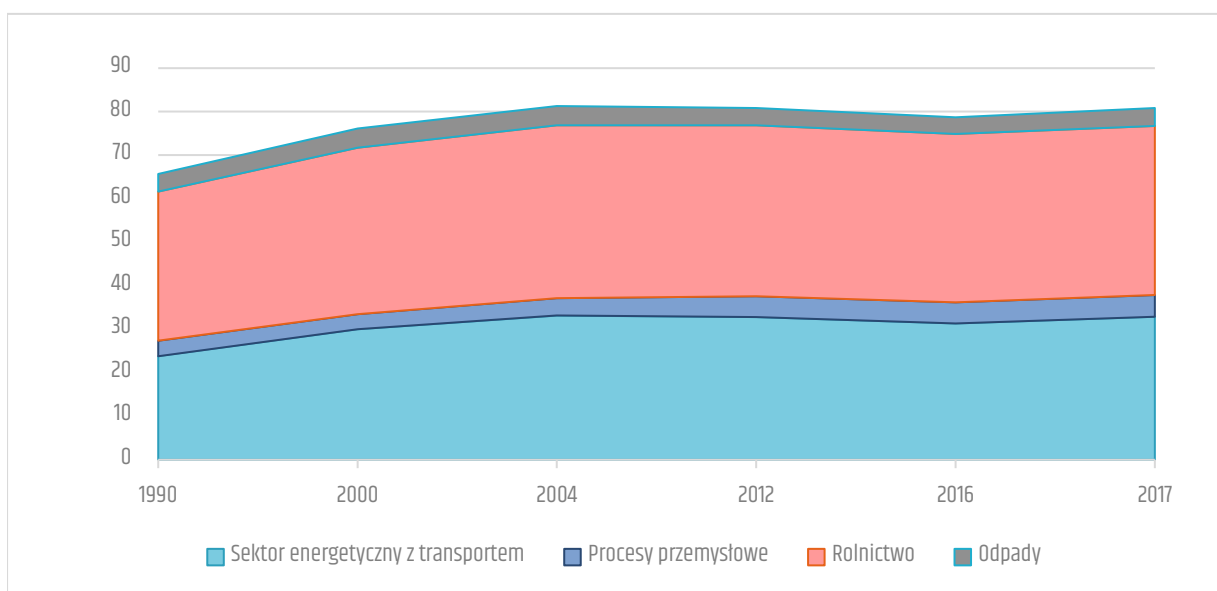

Źródło: opracowanie własne KOBiZE na podstawie *New Zealand's Greenhouse Gas Inventory 1990-2017 z 2019 r.*

Zgodnie z informacjami Ministerstwa Środowiska Nowej Zelandii emisje gazów cieplarnianych w 2018 r. spadły o 1% w stosunku do 2017 r., osiągając poziom 79 Mt ekw. CO₂. Spadek emisji gazów cieplarnianych wynikał głównie ze spadku emisji z sektora energetycznego (-3%).

W nowym rządzie Ministrem ds. Zmian Klimatu jest James Show, Wiceprezes Partii Zielonych, który w 2008 r. wdrażał NZ ETS (ang. *New Zealand Emission Trading Scheme*). W dniu 16 sierpnia 2020 r. Parlament Nowej Zelandii zatwierdził projekt reformy systemu handlu uprawnieniami do emisji, która wprowadzi w jego ramach ograniczenie emisji gazów cieplarnianych od 2021 r. Rząd zaproponował ograniczenie emisji w kraju do 354 Mt ekw. CO₂²⁹ w latach 2021-2025, z limitem 160 Mt ekw. CO₂ dla instalacji objętych systemem NZ ETS. Ustawa wprowadza zestaw narzędzi zapobiegających zbyt niskiej lub zbyt wysokiej cenie uprawnień - cenę minimalną na aukcji oraz cenę maksymalną w ramach specjalnej rezerwy CCR (ang. *cost containment reserve*). Przejściowo jednak ma obowiązywać opcja stałej ceny uprawnień na 2020 r. w wysokości 22,8 USD (tzw. *fixed price option*). Reforma systemu wynika z ustawowego przeglądu NZ ETS z 2015 r., w którym stwierdzono, że chociaż NZ ETS pomógł Nowej Zelandii w wypełnianiu międzynarodowych zobowiązań, nie zachęcił znacząco przedsiębiorstw do redukcji emisji. W przeglądzie tym ustalono, że nowozelandzki system nie ma

Wykres 4. Emisje gazów cieplarnianych Nowej Zelandii z podziałem na sektory w latach 1990 – 2017, w [Mt ekw. CO₂]

Źródło: opracowanie własne KOBiZE na podstawie *New Zealand's Greenhouse Gas Inventory 1990-2017 z 2019 r.*

²⁹ https://www.enerdata.net/publications/daily-energy-news/new-zealand-reforms-its-ghg-emissions-trading-scheme.html?utm_source=Enerdata&utm_campaign=f3a6543b3c

[Email_Daily_Energy_News_06_2020?utm_medium=email&utm_term=0_838b1c9d18-f3a6543b3c-123923653](mailto:Daily_Energy_News_06_2020?utm_medium=email&utm_term=0_838b1c9d18-f3a6543b3c-123923653)

pewności regulacyjnej i stabilnych, niezbędnych do napędzania inwestycji niskoemisyjnych i nie był dostosowany do zobowiązań Nowej Zelandii w ramach Porozumienia paryskiego. Główne założenia przyjętej reformy³⁰:

- Ustalono limit emisji w wysokości 354 Mt ekw. CO₂ na lata 2021-2025, przy prognozowanych emisjach 368 Mt ekw. CO₂ w tym samym okresie. Limit emisji instalacji objętych systemem NZ ETS na lata 2021-2025 to 160 Mt ekw. CO₂.
- Z limitu 160 Mt ekw. CO₂ w latach 2021-2025 - 43 mln uprawnień zostanie bezpłatnie przydzielone sektorom zagrożonym ucieczką emisji. Pozostałe uprawnienia z limitu zostaną sprzedane na aukcjach. Liczba ta zostanie skorygowana o 27 mln nowozelandzkich uprawnień (NZU), ponieważ rząd planuje zmniejszenie liczby uprawnień (130 mln), które znajdują się na prywatnych kontach, zgromadzonych we wcześniejszym okresie funkcjonowania NZ ETS. Aukcje rozpoczną się w 2021 r., co kwartał. Najpierw zostanie sprzedany wolumen 19 mln NZU (około 59% limitu emisji w NZ ETS), następnie 19,3 mln w 2022 r., a później 18,6 mln w 2023 r., 17,2 mln w 2024 r. i 15,5 mln w 2025 r. Harmonogram aukcji na nadchodzący rok zostanie opublikowany we wrześniu br. Roczne wolumeny uprawnień zostaną rozdzielone po równo na wszystkie cztery aukcje w roku. Niesprzedane uprawnienia na jednej aukcji zostaną sprzedane na następnej.
- Przez 2020 r., do czasu rozpoczęcia aukcji w 2021 r., będzie miała zastosowanie opcja stałej ceny FPO (ang. *fixed price option*), która wzrośnie z obecnej 16,3 USD do 22,8 USD. Ten przejściowy mechanizm cenowy służy zasadniczo jako

pułap cenowy, w którym podmioty mogą po prostu zapłacić stałą cenę za tonę emisji zamiast umarzać uprawnienia. FPO będzie obowiązywać do dnia przeprowadzenia pierwszej aukcji. Po rozpoczęciu aukcji FPO zostanie zastąpione rezerwą ograniczającą koszty CCR. Uprawnienia z rezerwy będą sprzedawane jako dodatkowe, jeżeli na aukcji zostanie osiągnięta cena 32,6 USD. Cena ta będzie rosła corocznie od 2021 r. o 2% plus prognozowana inflacja, aby osiągnąć w 2025 r. poziom 35,28 USD. Do rezerwy CCR zostanie przekazanych 7 mln uprawnień NZU w latach 2021-2024 i 6,9 mln NZU w 2025 r. Minimalna cena sprzedaży uprawnień na aukcji w 2021 r. będzie wynosiła 13,04 USD i po uwzględnieniu prognozowanej rocznej 2% inflacji w 2025 r. osiągnie wartość 14,12 USD.

- Ustawa przewiduje stopniowe wycofywanie się z bezpłatnych uprawnień dla sektorów narażonych na ucieczkę emisji i przydział bezpłatnych uprawnień będzie zmniejszany w umiarkowanym tempie 1% rocznie od 2021 r., 2% od 2031 r. i 3% od 2041 r. Komisja ds. Zmian Klimatu będzie mogła zalecić zmiany w tempie wycofywania po 2030 r., w zależności od ryzyka ucieczki emisji.
- Emisje z rolnictwa (metan i podtlenek azotu) będą musiały zostać obciążone ceną najpóźniej od 2025 r., a system opłat planowany jest równoległe z NZ ETS. W planowanym systemie emisje będą wyceniane na poziomie gospodarstwa dla metanu oraz na poziomie importera/producenta dla nawozów azotowych. Obecnie nie ma planów włączenia sektora rolnictwa do NZ ETS.

³⁰ <https://icapcarbonaction.com/en/news-archive/715-new-zealand-passes-legislation-finalizing-ets-reforms>

| Światowa podaż jednostek offsetowych

Z danych publikowanych przez Sekretariat Konwencji Klimatycznej (UNFCCC) wynika, że w lipcu liczba zarejestrowanych projektów CDM wzrosła o 3, w sumie zarejestrowanych zostało 7 833 projektów CDM (ang. Clean Development Mechanism – mechanizm czystego rozwoju)³¹. Liczba jednostek CER wydanych do końca lipca wyniosła ok. 2 040,4 mln, a więc w ciągu tego

miesiąca wydano 4,3 mln jednostek CER. Natomiast liczba jednostek wydanych w związku z realizacją działań programowych CDM (PoA)³² na koniec lipca osiągnęła poziom 29,84 mln jednostek, czyli w ostatnim miesiącu wydano ok. 0,6 mln jednostek.

| Pozostałe informacje

▶ W dniu 3 lipca br. na [stronach CAKE](#) (Centrum Analiz Klimatyczno-Energetycznych) opublikowana została analiza pt. *„Assessing climate policy impacts in Poland’ s agriculture. Options overview”*. Analiza skutków wdrożenia różnych narzędzi polityki klimatycznej w rolnictwie została przygotowana w oparciu o zbudowany w ramach projektu LIFE Climate CAKE PL model optymalizacyjny o nazwie EPICA, który umożliwi oszacowanie wpływu poszczególnych instrumentów polityki na poziom emisji, wielkość produkcji i dochody w sektorze. Analizie poddano efekty takich podejść, jak wymuszone ograniczenie emisji z działalności rolniczej, opodatkowanie nawozów mineralnych związanych z emisją tlenków azotu czy bezpośrednie opodatkowanie emisji gazów cieplarnianych w sektorze. Warianty polityki zostały zaimplementowane w siedmiu scenariuszach, badanych w odniesieniu do scenariusza referencyjnego, spójnego z założeniami analiz innych sektorów wykonywanych w ramach projektu LIFE Climate CAKE PL (na modelu CGE, sektora energii i transportu). Jednym z najważniejszych wniosków płynących z analizy jest to, że neutralność klimatyczna zakładana w Europejskim Zielonym Ładzie nie może być osiągnięta przez zwykłe wprowadzenie „tradycyjnych” narzędzi polityki klimatycznej względem rolnictwa, w tym opodatkowania oraz wprowadzania bardziej wyśrubowanych standardów emisji. Takie podejście

prowadzi do negatywnych efektów w zakresie produkcji rolnej i dochodów rolników we wszystkich scenariuszach zakładających wdrożenie rozważanych restrykcji.

▶ UE nadal pozostaje podzielona w kwestii kwalifikowania wykorzystania gazu ziemnego do dofinansowania w ramach transformacji do zielonej gospodarki. Chodzi o dostęp do środków z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji (FST), który w latach 2021-2027 będzie dysponował budżetem ok. 10 mld EUR (zamiast spodziewanych 40 mld EUR), mającym pomóc regionom o gospodarce opartej na intensywnym wykorzystaniu węgla w przejściu do ekologicznej aktywności ekonomicznej, z jednoczesnym wsparciem dla zatrudnionych. Wprawdzie państwa czł. zgodziły się na wykluczenie energetyki jądrowej i paliw kopalnych, w tym gazu ziemnego, z dofinansowania w ramach projektów kwalifikujących się do wspomnianego funduszu, to jednak stanowisko Komisji Rozwoju Regionalnego Parlamentu Europejskiego, podtrzymujące konieczność przejścia do gospodarki neutralnej dla klimatu i wykluczające projekty nuklearne, dopuściło warunkowe wykorzystanie gazu ziemnego. Miałyby to pomóc regionom silnie uzależnionym od wydobywania i spalania węgla kamiennego, węgla brunatnego czy torfu, które mogłyby w ten sposób uzyskać derogacje dla inwestycji związanych z gazem ziemnym. Zastrzeżono, że dofinansowanie instalacji

³¹ <http://cdm.unfccc.int/>

³² ang. *Programme of Activities (PoA)* – działania programowe obejmują realizację wielu pojedynczych projektów, które łączy wspólna procedura zatwierdzania, a

dodawanie kolejnych projektów odbywa się bez konieczności ich nowego zatwierdzania, co prowadzi do obniżenia kosztów (więcej nt. CDM PoA: <http://cdm.unfccc.int/ProgrammeOfActivities/index.html>)

gazowych powinno podlegać zasadom określonym w europejskiej taksonomii (temat taksonomii był poruszony w 93 numerze [Raportu z rynku CO2 \[grudzień 2019\]](#) oraz nałożono na projekty gazowe szereg dodatkowych kryteriów. Głosowanie w tej sprawie na posiedzeniu plenarnym Parlamentu Europejskiego spodziewane jest we wrześniu br. Choć zastąpienie węgla kamiennego gazem ziemnym pozwoliłoby zmniejszyć odpowiednią wielkość emisji niemal o połowę, to i tak – zdaniem zwolenników szybkiego dojścia do neutralności klimatycznej – byłby to efekt niewystarczający. Dlatego zarówno zwolennicy, jak i przeciwnicy warunkowego wykorzystania gazu ziemnego, nie mając wyraźnej przewagi, przedstawiają swoje racje. Jedni argumentują za koniecznością wsparcia dla regionów i gospodarek silnie związanych z węglem, natomiast drudzy przestrzegają przed uwikłaniem się w inwestycje gazowe grożące tzw. osieroconymi aktywami, które to inwestycje w dłuższej perspektywie nie prowadzą do zeroemisyjności. Podobnie Komisja zdaje się dostrzegać istotę tego dylematu, np. zauważając możliwość wykorzystania gazu ziemnego zastępującego węgiel przy tworzeniu infrastruktury związanej z technologiami wodorowymi, ponieważ mogłoby to być rozwiązanie efektywne kosztowo. [\[link\]](#)

- ▶ W dobie pandemii rządy państw członkowskich UE wydały na paliwa kopalne znacznie więcej pieniędzy niż na czystą energię. Ocenia się, że w czasie kryzysu Francja, Niemcy i Włochy wydały łącznie 38,2 mld EUR na paliwa kopalne, hojnie wspierając swoje sektory energetyczne borykające się z trudnościami spowodowanymi zahamowaniem gospodarki, podczas gdy w tym samym czasie czysta energia otrzymała 25,2 mld EUR. Subsydia podczas pandemii były możliwe m.in. dzięki zawieszeniu przez Komisję Europejską ścisłych zasad dotyczących udzielania pomocy publicznej w państwach członkowskich. Krajowe programy pomocowe, zaaprobowane przez KE do początku maja br., opiewały łącznie na ponad 1,9 bln EUR. Komisja nie narzuciła rządów państw czł. żadnych warunków związanych z wymogami ochrony środowiska w ramach tych programów. Zdaniem

organizacji pozarządowych, kraje europejskie przeznaczając ogromne kwoty ze środków publicznych na wsparcie dla swoich sektorów uzależnionych od paliw kopalnych zaprzeczają tym samym szansę na przeciwdziałanie kryzysowi klimatycznemu. [\[link\]](#)

- ▶ Uzgodniony 21 lipca br. w Brukseli unijny budżet na kolejne siedem lat wyniesie 1,8 bln EUR. Składa się z tzw. Wieloletnich Ram Finansowych (MFF), na które przypada ponad bilion EUR oraz z dodatkowego funduszu na odbudowę gospodarki po kryzysie wywołanym pandemią koronawirusa, którego wielkość określono na 750 mld EUR. Na szczycie unijnych przywódców ustalono, że 30% środków otrzymanych z przyszłego budżetu oraz z funduszu odbudowy beneficjenci, czyli państwa członkowskie mają wydać na finansowanie przedsięwzięć związanych z klimatem, a inwestycje finansowane z tych środków nie mogą szkodzić klimatowi. W ramach budżetu na lata 2021-2027 Polska może otrzymać ok. 140 mld EUR dotacji oraz ponad 34 mld EUR niskooprocentowanych pożyczek, co łącznie wyniesie ok. 775 mld PLN. Wprawdzie można ubolewać, że podczas trudnych negocjacji szefowie państw członkowskich zmniejszyli wielkość budżetu, w tym znacząco obcinając Fundusz Sprawiedliwej Transformacji, który miał posłużyć wsparciu regionów uzależnionych od węgla, jednak nadal będzie to wyraźne wsparcie dla modernizowania sektorów wydobywczych i energetycznych. W ramach tego funduszu Polska będzie mogła uzyskać dostęp do 4,5 mld EUR, choć spodziewano się nawet 8 mld. Ponadto połowa tych środków będzie zamrożona do czasu zaakceptowania unijnego celu neutralności klimatycznej do 2050 r. A zatem już teraz należy sprawnie zacząć przygotowywać projekty do finansowania, bo przygotowanie dużych przedsięwzięć energetycznych wymaga odpowiedniej ilości czasu. Dlatego dużą szansę na realizację będą miały prostsze działania, związane z m.in. efektywnością energetyczną, takie jak np. modernizacja budynków. Skorzystałby również niskoemisyjny transport, zwłaszcza kolej oraz rozwój sieci energetycznych, a programy ograniczenia smogu i rozwoju energetyki prosumenckiej mogłyby się upowszechnić. Przedsiębiorstwa

w Polsce uzyskałyby środki na inwestycje w odnawialne źródła energii i poprawę efektywności energetycznej. [\[link\]](#)

- ▶ Najnowsza farma wiatrowa, która pływa po Atlantyku u wybrzeży Portugalii, już działa i została przyłączona do sieci 27 lipca br. Instalacja zbudowana przez *WindFloat Atlantic* posiada całkowitą moc 25 MW i powstała w ramach dziesięcioletniego projektu *Windplus*. Stanowi pierwsze tego typu częściowo zanurzone pływające urządzenie, które umożliwia wykorzystanie wiatru na obszarach morskich o głębokości większej niż 100 m. Szacuje się, że będzie wytwarzać energię elektryczną wystarczającą do całorocznego zaopatrzenia w prąd 60 tys. użytkowników, pozwalając jednocześnie na uniknięcie emisji wynoszącej 1,1

Mt CO₂. Farma składa się z trzech pływających platform, na których posadowiono turbiny o mocy 8,4 MW każda. Jak dotychczas jeszcze nigdzie na świecie nie zbudowano tak ogromnych pływających elektrowni wiatrowych. Wyzwaniem było także ich zaprojektowanie, aby mogły sprostać niekorzystnym warunkom pogodowym na pełnym morzu. Znaczne oszczędności uzyskano dzięki montażowi platform w suchym doku, skąd holownikami przeciągnięto je na ocean. Przedsięwzięcie zrealizowane przez *WindFloat Atlantic* stanowi modelowe rozwiązanie do powielania gdzie indziej, będące alternatywą budowy turbin wiatrowych tam, gdzie zbyt duża głębokość wyklucza konstrukcję instalacji wiatrowych posadowionych na dnie morza. [\[link\]](#)

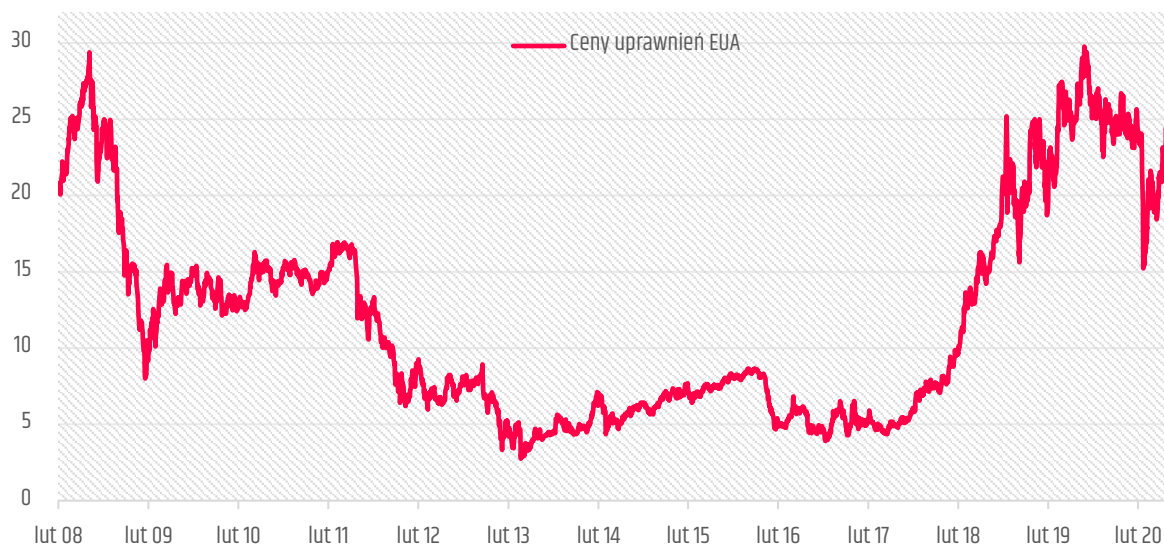
Tabela 4. Kalendarium najważniejszych wydarzeń w sierpniu i we wrześniu 2020 r.

Dzień	Wydarzenie
27 lipca – 23 sierpnia	Przerwa w pracach Parlamentu Europejskiego w związku z okresem wakacyjnym w okresie sierpnia
sierpień	Brak zaplanowanych spotkań w Radzie UE
24 sierpnia	Wznowienie spotkań grup roboczych Parlamentu Europejskiego
Wrzesień	KE ma przedstawić całościową ocenę wpływu dotycząca podniesienia celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 50 – 55% do 2030 r.
10 września	Posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności w PE (ENVI)
14 – 17 września	Posiedzenie plenarne Parlamentu UE
W sierpniu	<p>Terminy aukcji uprawnień EUA/EUAA w UE*:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ EEX: 12 i 26 sierpnia (środa) - krajowa aukcja polskich uprawnień EUA – 2,667 i 2,668 mln (start od 9:00 do 11:00): ▶ EEX: od 3 do 27 sierpnia (poniedziałek, wtorek i czwartek) - unijna aukcja uprawnień EUA + EFTA: <u>1,797 mln</u> oraz 1,901 mln <u>EUA/aukcje w dniu 27 sierpnia</u> (start od 9:00 do 11:00); ▶ EEX: od 7 do 28 sierpnia (piątek) - krajowa aukcja niemiecka, do sprzedaży: <u>1,181 mln EUA/aukcje</u> (start od 9:00 do 11:00). ▶ ICE: 5, 19 sierpnia (środa) - brytyjska aukcja, do sprzedaży: <u>2,869 mln</u> uprawnień EUA/aukcje (start od 9:00- 11:00)

* na podstawie kalendarza aukcji giełd EEX i ICE, podane godziny zgodnie z czasem środkowoeuropejskim

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie EEX, ICE, PE, Radw UE.

Wykres 5. Dienne ceny zamknięcia transakcji uprawnieniami EUA na rynku spot w latach 2008-2020 [w EUR]

Wykres 6. Dienne ceny zamknięcia transakcji uprawnieniami EUA na rynku spot w 2020 r. [w EUR]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych o cenach z giełdy Bluenext (od 26 lutego 2008 do 11 czerwca 2008 r.), rynku OTC (do dnia 10 czerwca 2009 r.) i giełdy ICE/ECX, Bluenext, EEX, Nordpool (od 11 czerwca 2009 r. do końca grudnia 2012 r.) oraz na podstawie danych giełdy ICE/ECX, EEX (poczynając od 1 stycznia 2013 r.).

Celem zobrazowania sytuacji na rynku EU ETS, a także zmienności ceny uprawnień do emisji, zdecydowaliśmy się na cykliczne umieszczanie w Raporcie z rynku CO₂ wykresów pokazujących główny trend cenowy uprawnień do emisji. Prezentowany w obecnym Raporcie z rynku CO₂ wykres 5 obejmuje okres od lutego 2008 r. do lipca 2020 r. Natomiast na wykresie 6 przedstawiono zakres zmienności cenowej w 2020 r.

Niniejszy dokument może być używany, kopiowany i rozpowszechniany, w całości lub w części, wyłącznie w celach niekomercyjnych i z zachowaniem praw autorskich, w szczególności ze wskazaniem źródła ich pochodzenia.

Działalność KOBiZE jest finansowana ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Kontakt:

Zespół Strategii, Analiz i Aukcji

Krajowy Ośrodek Bilansowania
i Zarządzania Emisjami

Instytut Ochrony Środowiska -
Państwowy Instytut Badawczy

ul. Chmielna 132/134

00-805 Warszawa

e-mail: raportCO2@kobize.pl

W celu otrzymywania bezpośrednio numerów „Raportu z rynku CO₂” zachęcamy Państwa do zapisywania się do naszego newslettera:

NEWSLETTER